

travelbook

Słowenia

Bezdroża

ERGO
HESTIA

Autor przewodnika: Krzysztof Bzowski

Redaktor prowadzący: Maciej Żemojtel

Redakcja: Marta Hamera

Skład: Iwona Baturó

Opieka techniczna: Katarzyna Leja

Opracowanie kartograficzne: Rafał Bletek, Krzysztof Trojan

Źródło pochodzenia danych kartograficznych: OpenStreetMap.org

Okładka: materiały graficzne zostały wykorzystane za zgodą istockphoto.com

Słowenia

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji. Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawca dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawca nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Helion S.A.

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <https://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<https://bezdroza.pl/user/opinie/beslt2>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie II

ISBN: 978-83-289-0163-6

Copyright © Helion S.A., 2023

Kup książkę

Poleć książkę

Oceń książkę

Księgarnia
internetowa

Lubię to!
Nasza społeczność

Bezdroża

Spis treści

Atrakcje Słowenii 6

Informacje praktyczne 18

Przed wyjazdem 20

Wybór czasu podróży 20

Mapy 21

Formalności 22

Dojazd 25

Podróż samolotem 25

Podróż pociągiem 25

Podróż autobusem 25

Podróż samochodem 25

Transport 26

Noclegi 27

Wyżywienie 28

Informacje A-Z 30

Informacje krajoznawcze 36

Krajoznawcze ABC 38

Geografia 38

Klimat 38

Przyroda 39

Ochrona dziedzictwa 40

Gospodarka Słowenii 41

► Najcenniejsze zabytki architektury 42

Spoteczeństwo 46

Ludność 46

Obyczaje 47

Język 47

Religia 48

Sport 49

► Kuchnia słoweńska 50

Lublana 54

Historia 57

Warto zobaczyć 59

Okolice Lublany 76

Primorska 78

Bovec 80

Okolice Boveca 82

Hrastovlje 84

Idrija 85

Okolice Idriji 87

Izola 88

Jaskinie Szkočjańskie 91

► Płaskowyż Kras 94

Kobarid 98

Okolice Kobaridu 99

Koper 101

Piran 108

Okolice Piranu 116

Štanjel 118

Kranjska 120

Gorenjska, Notranjska

i Dolenjska 122

Bled 122

Okolice Bledu 126

Bohinjska Bistrica

i jezioro Bohinj 129

► Góry Słowenii 132

Cerknica i Jezioro Cerknickie 134

Kamnik 136

Okolice Kamnika 141

Kostanjevica na Krki 142

Kranj 144

Okolice Kranja 148

Kranjska Gora 149

Okolice Kranjskiej Gory 151

► Skoki – sport narodowy 152

Novo mesto 154

Otočec 158

Pleterje 159

Postojna 160

Predjama 166

Radovljica 169

Rakov Škocjan 171

Škofja Loka 173

Okolice Škofji Loki 177

Stična 178

Okolice Stičnej 179

Wschodnia Słowenia 180

Štajerska, Koroška i Prekmurje 182

Brežice 183

Celje 185

Okolice Celje 191

Maribor 192

Okolice Mariboru 199

Murska Sobota 200

Okolice Murskiej Soboty 201

Podčetrtek 201

Okolice Podčetrteku 201

Ptuj 203

Okolice Ptuj 210

Rogaška Slatina 212

Solčava 214

Górskie trasy Słowenii 216

Na Špik 218

Na Triglav (1) 219

Na Triglav (2) 221

Na Stenar 222

Na Krn 222

Na Mangart 223

Na Stol 225

Na Grintovec 226

Na Gradišče 226

Nad Doliną Logarską

i wodospadem Rinka 227

Indeks 228

Kuchnia słoweńska

Specyficzne położenie Słowenii – na styku obszarów kultury włoskiej, alpejskiej i środkowoeuropejskiej – znalazło odzwierciedlenie w kuchni jej mieszkańców. Z austriackiej tradycji kulinarnej pochodzi kielbasa (*klobasa*, polecamy zwłaszcza *kranjske klobase*, czyli małe suszone kielbaski), biały ser (*skuta*), sznyצל wiedeński (*dunajski zrezek*) i strudel (*zavitek*). Od Włochów Słowacy przejęli risotto (*rižoto*), kluski

ziemniaczane gnochi (*njoki*) i pierożki (*žlikrofi*), a od Węgrów gulasz (*golaž*), słodkie naleśniki (*palačinke*) i paprykarz (*paprikaš*). Potrawy typowo słoweńskie są oparte na gryce, jęczmieniu, kukurydzy i mięsie. Specjałem jest chleb cętkowany (*pisan kruh*) wypiekany z trzech rodzajów ziarna (kukurydzy, gryki i pszenicy).

Podobnie jak w Polsce, obiad słoweński rozpoczyna się od zupy, zwykle rosółu

z makaronem lub kluskami (*kokošaja juha* lub *goveja juha z rezanci*). Na drugie danie podaje się mięso wieprzowe (*svinjina*), cielęcinę (*teletina*) albo wołowinę (*govedina*). Tutejsze smakołyki to: *kranjska pojedina* (żeberka z kapustą), *žlikrofi z bakelco* (pyzy w jagnięcej potrawce) oraz *matevž z suhim mesom* (fasola z wędzonym mięsem). Najbardziej znaną słoweńską potrawą mięsną jest *kraški pršut*, czyli specjalnie wędzona i suszona szynka o dosyć stonym smaku, wytwarzana w okolicach Krasu, podawana z oliwkami i domowym serem.

Wśród dań jarskich najpopularniejsze są pierogi z sera (*štrukliji*), risotto z grzybami (*gobova rižota*) i panierowany ser (*ocvrti sir*). Słowacy chętnie jedzą *burek* (pochodzący z Turcji, a popularny w wielu krajach bałkańskich, Rumunii

i na Węgrzech), czyli rodzaj ciasta francuskiego nadziewanego serem, mięsem lub jabłkami. Najbardziej znanymi słoweńskimi deserami są ciasta: *potica* (orzechowy zawijaniec, podobny do naszego makowca) oraz pochodząca z Prekmurja *gibanica*, czyli płatki ciasta francuskiego nadziewane makiem, orzechami włoskimi, rodzynkami i serem (ewentualnie polane kremem).

Najstojniejszym słoweńskim alkoholem są wina. Uprawa winorośli na tutejszych terenach ma długą i bogatą tradycję, sięgającą 2400 lat. Sztuka produkcji wina powróciła wraz z chrystianizacją Słowian i była doskonalona przez mnichów, zwłaszcza w regionie Podravje. Dzięki nim od XII w. nastąpił ponowny rozwój uprawy winorośli. Przy szukaniu terenów pod nowe winnice wykorzystywano

▼ *Žlikrofi*

Kup książkę

Poleć książkę

Primorska

Primorska (Przymorze) to kraina, która – nieco wbrew nazwie – obejmuje nie tylko tereny na południu, wzdłuż słoweńskiego wybrzeża, ale również górzyste obszary na północy. Stąd szlakami granicznymi **Alp Julijskich** można udać się na prawdziwie wysokogórską wyprawę. Na terenie Primorskiej znajdują się dwa miejsca wpisane na listę UNESCO: piękne **Jaskinie Szkocjańskie**, perła słynnego słoweńskiego Krasu, oraz zabytkowa kopalnia rtęci w Idriji.

Primorska to perełki architektury i śródziemnomorski klimat. Wybrzeże, liczące zaledwie 46,6 km długości, latem jest oblezione przez turystów. Najpopularniej-

sze miejscowości w tej części Słowenii to: **Koper**, stylem życia i atmosferą przypominający włoskie miasta, Portorož, słynący ze sztucznie usypanej piaszczystej plaży, Izola, która niegdyś była wyspą, i **Piran**, przyciągający zabytkową gotycką architekturą.

Bovec

Miasteczko Bovec (1,6 tys. mieszkańców), położone w śródgórskiej kotlinie u zbiegu Soczy i potoku Koritnica, to **jeden z najważniejszych górskich kurortów** w Słowenii. Zimą kusi narciarzy możliwością szusowania w znakomitej stacji

narciarskiej pod szczytem Kanin, a latem przyciąga amatorów górskich wędrówek i fanów sptywów górskimi rzekami – Socza i jej dopływy to jedno z najlepszych w Europie miejsc do uprawiania kajakarstwa górskiego, raftingu oraz różnych sportów ekstremalnych.

Miasto po raz pierwszy wspomniane zostało w 1174 r., ale w czasach rzymskich dolinami Soczy i Koritnicy prowadziła droga do przełęczy Predel. Później przez wieki było to ciche, małe miasteczko ukryte wśród gór. W ubiegłym wieku ten biedny i zapomniany region dość niespodziewanie zaczął przyciągać coraz więcej turystów. Dziś, zamiast z pasterstwa, większość mieszkańców żyje z turystyki. Pomyślny rozwój miejscowości co jakiś czas przerywają jednak trzęsienia ziemi,

bowiem ta część Słowenii leży w strefie dużej aktywności sejsmicznej. W 1976 r. wielkie trzęsienie ziemi spustoszyło całą słoweńską dolinę Soczy – także Bovec bardzo wtedy ucierpiał. Ostatnio słabsze wstrząsy zanotowano w kwietniu 1998 r. oraz w czerwcu 2004 r.

Bovec to dziwne miasto – ulice nie mają nazw, jedyna nazwa to Trg golobarskih žrtev lub po prostu Trg, ciągnący się od hotelu Alp w górę aż pod kościół. Nazwy, używane w tutejszych adresach, oznaczają dawne przysiółki, rozłożone wokół centrum – Rupa poniżej hotelu Alp, Ledina wokół wielkiego hotelu Kanin między centrum miasteczka a obwodnicą, Kaninska Vas powyżej kościoła, Mala Vas we wschodniej części, Brdo na zachód od centrum i wreszcie Dvor na zachód od Brda, blisko stacji kolejki linowej. Główna szosa omija Bovec obwodnicą od południa.

Jadąc krętą wąską drogą od południa przez dolinę Soczy, ogląda się imponujące widoki, m.in. przepiękne formy skalne

▼ Kanion Soczy

▼ Bovec

Wspaniały **wodospad Boka**. W pobliżu Boveca najbardziej interesujące są wspaniałe alpejskie szczyty. Wokół miejscowości wytyczono mnóstwo znakowanych ścieżek spacerowych, biorą tu też początek szlaki wysokogórskie. Kogo męczy długa wspinaczka – okoliczne szczyty o dwa tysiące metrów przewyższają dno doliny Soczy! – może skorzystać z **kolejki linowej Kaninske Žičnice – Kanin Ski**, która dowozi turystów (a zimą narciarzy) tuż poniżej grzbietu masywu Kaninu (2587 m n.p.m.). Sama rzeka **Socza** słynie natomiast jako jedno z najlepszych w Europie miejsc do uprawiania raftingu (spływów pontonami) lub kajakarstwa górskiego pośród spienionych wód w ciasnych, skalistych kanionach. Wiele mniejszych wąwozów sprzyja uprawianiu kanioningu.

Kolejka linowa

- Dvor 43
- pn.–nd. 8.30–15.30
- cena uzależniona od karnetu, cennik na stronie internetowej
- www.kanin.si

▼ Widok ze szczytu Kanina

Okolice Boveca

Trenta

W osadzie Trenta, w tzw. Domu Trenta, znajduje się centrum informacyjne Triglavskiego Parku Narodowego i **Muzeum Alp Julijskich**, w którym bardzo obrazowo przedstawiono wiele zagadnień przyrodniczych, geologicznych i hydrologicznych (gratka dla geografów!), związanych z parkiem. Jest też niewielka ekspozycja etnograficzna, rekonstrukcja wnętrza tradycyjnej chaty z regionu, pokazy filmów o Alpach Julijskich. Nieco dalej w górę doliny od osady Trenta warto zajrzeć do ogrodu botanicznego roślin alpejskich – **Alpski botanični vrt Juliana** (www.pms-tj.si).

W górach wokół Trenty wytyczono wiele szlaków turystycznych o zróżnicowanym stopniu trudności.

Muzeum Alp Julijskich

- Na logu w Trenti, Soča
- V–X codz. 10.00–18.00
- 6 EUR, ulgowy 4 EUR

INFORMATOR

Biuro informacji turystycznej, Bovec, Trg golobarskih žrtev 22; www.soca-valley.com. Tutaj można uzyskać adresy kwater prywatnych, dane agencji organizujących spływy Soczą oraz inne sportowe formy wypoczynku. Na miejscu: broszura ze schroniskami górkimi.

KOMUNIKACJA

Do Boveca można jechać samochodem z północy, z Kranjskiej Gory, ale zimą trasa ta często jest nieprzejezdna. Łatwiej dojechać tu z południa doliną Soczy. Od tej strony dojeżdża do Boveca kilka autobusów z Novej Goricy. Jadąc z Lublany do Boveca, można dotrzeć pociągiem do miejscowości Most na Soči koło Tolminu i dalej jechać autobusem; są także bezpośrednie autobusy ze stolicy przez Tolmin, a w wakacje przez Kranjską Górę.

AKTYWNIE

Działają tutaj wiele klubów i stowarzyszeń organizujących m.in. rafting, spływy kajakami, kanioning i hydro-speed. Potrzebne informacje można uzyskać w agencjach przy głównym placu i w uliczce biegnącej w stronę kościoła. W większości agencji można wypożyczyć rowery górskie. Spływy organizowane są także za pośrednictwem kempingów w Vodency.

Alpe Šport Vančar, www.bovecsport.com; organizacja raftingu, kanioningu, hydro-speed, tandemowe loty na paralołtni.

Centrum Sportowe Soča Rafting Team, www.socarrafting.si; rafting, kajaki górskie, zjazdy tyrolką, zimą szkółka narciarska i wypożyczalnia sprzętu.

Centrum narciarskie ATC Kanin, Dvor 43, Bovec; www.kanin.si. Kanin to największy i najbardziej rozbudowany ośrodek narciarski w regionie. Na nartach można tu zsusować od XII aż do V.

NOCLEGI

W Bovecu nie brakuje miejsc noclegowych – w kwaterach prywatnych, hotelach, hostelach i licznych pensjonatach. Kwatery prywatne można rezerwować za pośrednictwem punktu informacji turystycznej – oferta jest bardzo bogata, obejmuje noclegi w Bovecu i najbliższej okolicy. Rezerwację online oferuje także strona internetowa www.soca-valley.com, oficjalny serwis regionu doliny Soczy.

Niedaleko, tuż nad rzeką, działają cztery kempingi: **Kajak Kamp Toni** (www.kajak-kamptoni.com; IV–X), **Kamp Kovač** (www.facebook.com/kampkovac, poł. IV–IX), **Kamp Liza** (www.camp-liza.com; czynny cały rok), **Kamp Vodenca** (<https://camp-vodenca.com>, IV–X).

Rogaška Slatina

Ta licząca 5 tys. mieszkańców miejscowość to jedno z najbardziej znanych uzdrowisk słoweńskich. Jest położona wśród niewysokich gór, nad rzeką Rakovec. Pierwsze wiadomości o leczniczych właściwościach tutejszych źródeł mineralnych odnoszą się do wieków średnich. W XVII w. opublikowano monografię o wodach mineralnych Rogońskiej. Zalety tutejszych wód znał nadworny lekarz żony cesarza austriackiego Leopolda I (1658–1705). Wody z Rogońskiej Slatiny wysyłało nie tylko na dwór cesar-

▼ W uzdrowskiej części Rogońskiej Slatiny

ski, ale i do Niemiec, Włoch, a nawet Polski. Dziś to **największe słoweńskie uzdrowisko**, gdzie prowadzi się badania naukowe nad wodami mineralnymi bogatymi w magnez. Leczą się tutaj głównie kuracjuszy z chorobami układu moczowego, przewodu pokarmowego, cukrzycą, otyłością i astmą. Oprócz kąpeli termalnych uzdrowisko proponuje liczne zabiegi medyczne, salony odnowy biologicznej. Do dyspozycji gości są baseny z wodą termalną, sauny fińska i turecka, solarium, studio fitness, boiska sportowe, korty tenisowe, pole golfowe. Latem odbywają się koncerty, wieczory muzyczno-taneczne, przedstawienia teatralne itp. Informacje o terapiach

i zabiegach można znaleźć na stronie uzdrowiska: www.rogaska-medical.com.

Rogaška Slatina słynie też z **huty szkła**, od 80 lat działającej w pobliskiej miejscowości **TRŽIŠČE**. Słynne wyroby – kryształy i szkło ozdobne – ciągle są wytwarzane tradycyjnymi metodami, głównie ręcznie. Wyróżniają je oryginalne projekty oraz... wysokie ceny. Ekskluzywne szkła pochodzące z huty w Rogońskiej Slatinie można kupić w wielu miastach w Słowenii. Przy samej hucie działa salon sprzedaży, a na specjalne zamówienie organizowane jest zwiedzanie huty z przewodnikiem (zamówienia na stronie www.steklarna-rogaska.si).

INFORMATOR

Punkt informacji turystycznej, Zdraviliški trg 1; www.visit-rogaska-slatina.si. Biuro pomaga zorganizować zwiedzanie huty szkła z przewodnikiem.

KOMUNIKACJA

Rogaška Slatina znajduje się przy bocznej linii kolejowej, oddzielającej się od magistrali Celje – Maribor w miejscowości Grobelno (trzeba się tu przesiadać, podróżując od strony Mariboru). Można także dojechać tu autobusem – ponieważ uzdrowisko cieszy się sporą popularnością, z wielu miast Słowenii są bezpośrednie połączenia do Rogońskiej Slatiny.

NOCLEGI

Ceny kwater prywatnych są bardzo zróżnicowane w zależności od standardu. **Pobyty lecznicze w uzdrowisku** należy rezerwować poprzez biuro zarządu uzdrowiska (Zdraviliški trg 12; www.grandhotel-rogaska.com). Trzeba się liczyć ze sporymi wydatkami, ponieważ kurort jest odwiedzany przede wszystkim przez zamożnych emerytów z Austrii i Niemiec, więc sanatoria i hotele w całym uzdrowisku mają nie tylko bardzo wysoki standard, ale i ceny.

Solčava

Niewielką, otoczoną lasami wieś wśród gór (ok. 200 mieszkańców) określa się czasem jako bramę do wspaniałej Doliny Logarskiej. Tylko kilka kilometrów dzieli ją od wejścia na teren rezerwatu. W dokumentach pierwszy raz Silva Sulzbach – czyli Solčavę – wspomniano w 1268 r. Przed wiekami tereny te należały do książąt bawarskich, w 1140 r. znalazły się w posiadaniu patriarchatu Akwilei, potem stanowiły część ziem zajętych przez hrabiów cylejskich, by od 1456 r. wejść w skład posiadłości Habsburgów.

Dzisiaj jest to prężna miejscowość turystyczna i niewielki ośrodek administracyjny. **Kościół Matki Bożej Śnieżnej** to piękna gotycka świątynia o skromnych rozmiarach, stojąca ponad wsią, tuż na skraju

▼ Dolina Logarska

lasu. Kościół powstał w latach 1461–85 na fundamentach romańskiej budowli. Wewnątrz warto obejrzeć barokowy ołtarz oraz bardzo cenną romańską piętę z połowy XIII w.

Kilka kilometrów od wsi zaczyna się jedna z najstojniejszych dolin alpejskich Słowenii – **★ Dolina Logarska**. Jej dużą część obejmuje rezerwat. Wędrując nią, dociera się do podnóża najwyższych szczytów pasma Alp Kamnicko-Sawiańskich. Można stąd rozpocząć górską wyprawę jednym z licznych szlaków. Turysty piesi wchodzą na teren Doliny Logarskiej za darmo, natomiast wjeżdżając autem, należy uiścić opłatę: samochód osobowy 7 EUR, van 8 EUR, motocykl 5 EUR. Samochodem można dojechać aż do parkingu na końcu drogi asfaltowej, który od centrum miejscowości oddalony jest o 11 km.

▲ Kościół Matki Bożej Śnieżnej w Solčavie

INFORMATOR

TIC Solčava, Solčava 29; www.logarska-solcavsko.si. Biuro udziela informacji m.in. o noclegach w okolicach Solčavy. Można tu również obejrzeć bezpłatnie film o Dolinie Logarskiej.

W Dolinie Logarskiej, obok hotelu Plesnik, działa sezonowe biuro **TIC Logarska dolina**; www.logarska-dolina.si. Oferuje informacje o dolinie, aktywnym wypoczynku i noclegach.

KOMUNIKACJA

Dociera tu niewiele autobusów – z Celje oraz z miejscowości w dolinie Savinii. Niektórzy mówią, że Solčava jest „na końcu świata”. Za wsią, w Dolinie Logarskiej, po 11 km droga kończy się ślepo na niedużym parkingu, zatem z miejscowości można jechać stąd tylko na południe, z powrotem w stronę Ljubna, Mozirja i Nazarja lub Kamnika przez Gornji Grad.

NOCLEGI

Około 10 km w dół doliny, w miejscowości **Luče** jest **kemping Šmica**; www.camp-smica.com; V–X. W samej Dolinie Logarskiej, a także w Solčavie i położonej kilka kilometrów na północ od niej wsi Podolševa, w dolinie Robanov kot i w Luče wraz z sąsiednimi miejscowościami działa mnóstwo kwater prywatnych, pensjonatów oraz gospodarstw agroturystycznych. Informacji na ich temat udzielają obydwie biura informacji turystycznej.

AKTYWNI

Przez biura informacji turystycznej można zorganizować spływ kajakowy lub pontonowy Savinją oraz wypożyczyć rowery górskie. Można też zamówić przewodnika górskiego. Firmą, która oferuje najszerszą ofertę dla turystów nastawionych na aktywny wypoczynek, jest **Dolina Avantur** (Luče 103; www.adventurevalley.si).

PROGRAM PARTNERSKI

— GRUPY HELION —

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!
<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA
Helion

Kup książkę

Travelbook to Twój niezastąpiony towarzysz podróży. Wskaże Ci najważniejsze atrakcje, podpowie, czego szukać poza głównymi szlakami, i wprowadzi w świat miejscowych obyczajów. Znajdziesz w nim opisy najciekawszych regionów i miast, a sprawdzone informacje praktyczne umożliwią staranne zaplanowanie podróży.

Słowenia

Słowenia to kraj wielkości naszego województwa, ale na tym niewielkim obszarze można podziwiać niezwykle różnorodne krajobrazy: imponujące alpejskie szczyty, malownicze doliny krasowe, urzekające wybrzeże morskie. Do tego są tu wspaniałe zabytki i ślady przeszłości od czasów rzymskich, poprzez średniowieczne kościoły i renesansowe pałace – aż po miejsca związane z trudną historią kraju w XIX i XX wieku. A wszystko to znajduje się zaledwie 500 km od południowej granicy Polski!

Stołeczna, kameralna **Lublana**

Miasteczka nad Adriatykiem

Alpy **do podziwiania i zdobywania**

Jaskinie z podziemnymi trasami

Zachwycające **jeziora**

Zamczyska i klasztory

ebook dostępny na:
ebookpoint

ISBN 978-83-289-0163-6

9 788328 901636

Cena: 39,90 zł

 Bezdroża

Sprawdź najnowsze promocje:
• <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane:
• <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
• <http://bezdroza.pl/newsletter>

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>